

Soojataat tõi jürikuu keskel korraliku kevade välja

Ain Kallis

Aprill polnudki seekord nii aprillitav, kui oleks võinud arvata. Ja temperatuuridki püsisid enamasti plussis. Seda ei juhtu meie jürikuudel just sageli.

Mõnes mõttes oli kuu aga täiesti tavaline: talvekülmadest rikutud teed-tänavad olid jubedad (lõhkusin auto tagasilla!), taevas oli hägune tolmut ja suitsust, nii nagu õige paljudel kevadetel on tavaks saanud.

Vaat üks asi läks küll ajalukku: Ruhnu sai Eesti kuulsaima karu-fantoomi hunniku omanikuks. Ka selle võiks vabalt saata muuseumi – sedapuhku küll loodus-, mitte kunstinäitusele.

Midagi on looduses juhtunud – paari nädalaga on meil registreeritud juba neli jääpangapõgenikku: üks karu ja kolm põtra.

Imelik, et Vene press jättis kahe silma vahele soovi õnnetu karu välja saata või topiseks teha!

Teisest küljest kogu viimase aja ilm on ju pärit Venemaalt. Sealne võimas kõrgrõhkkond seisis nagu kliimamiilits ees läänest siia poole pürgivail tsüklonikestel. Ja põllud aina kuivavad, kaevud tühjenevad ning aasarohi ja seljanahk kärssavad.

Poolteist tuhat põlengut

Satelliidipiltidelt on näha, et hall põuasomp ja suits pärinevad Peipsi-tagustest sadadest metsatulekahjudest.

Kui meie püromaanide süüdatud poolteisest tuhandest kulupõlengust oli nädala eest kosmosest näha vaid nelja-viit, siis Venemaa ja ka Läti idaosas oli taevapiltidel punatäpiline kui sarlakihai nakk.

Hea vähemalt, et meile suvitama saabunud rändlindudel pole seni täheldatud linnugrippi. Hirmul on suured silmad – asjatult võeti teatrites kavast välja «Luikede järv»!

Aprilli algul haigestuti tavalisse grippi, olid ju ilmad siis vihmased, lörtsised ja pilvised. Kuigi Eesti keskmine õhutemperatuur oli esimesel kümmepäevakul kraadi võrra pikaajalisest keskmisest kõrgem ehk siis 2,4 kraadi. Sama palju oli soojem ka teine dekaad, kuu lõpp aga üllatas soojalainega.

Kui meteoroloogia ja hüdroloogia instituudis aprilli andmed kokku võeti, selgus, et kuu keskmine tuli 4,9 kraadi (norm 3,3 kraadi). Soojem oli lõunapiiril (Võrus 6,1 kraadi), jääs püsinud Peipsi kaldal oli märksa jahedam (Mustvees 3 kraadi).

Päikesepaistet jagus

Väga olulisel päeval, jüripäeval oli ilm ilus ning kuiv. Pilistvere rahvatarkuse kohaselt peaks siis ka «sui ilus tulema».

Mullune jürikuu jäi põllumeestele meelde kui põuane, sel aastal oli olukord veidi parem, kuigi sademete kogus moodustas vaid 76 protsenti normist ehk 28 millimeetrit riigi keskmiselt.

Üle normi said vett Vilsandi ja Ristna (53–57 millimeetrit), Valga jäi aga üpris kuivale (18 millimeetrit).

Päikesepaistet jagus aprilli lõpul küllaga, isegi kuu kokkuvõttes tuli päikesetunde normist enam. Neljal päeval möllasid ka magnetormid, mis küll tavakodanikule märkamata jäid.

Ultraviolettkiirguse indeks jäi madalaks, nii et nahakõrvetajaid ei tohtinuks palju olla.

Aprillis meenutati ka teistsugust kiirgust: möödus 20 aastat, kui peaaegu oleks täitunud loosung: «Rahulik aatom igasse nõukogude kodusse!»

Kas suvi maikuus jääbki kestma?

Kehvemini kui sünoptikuil võivad pikaajalised ennustused minna vaid majandusteadlastel. Viimased olevatki Jumal loonud ilmaennustajaile lohutuseks.

Nädalaks-paariks võib ilmaprognoos veel kuidagi klappida, edasi on juba kaunis kahtlane värk, nagu armastas korrata dotsent Herman Mürk.

Kui keegi aga kiitleb oskusega ilma aastaks ette näha, siis sellest hoidke heaga eemale, hoiatati ühes targas raamatus.

Käesolevaks maiks pakkusid mu kolleegid sooja ja kuiva kuu esipoolt, õnneks nii ka läks. Edasi aga on oodata külmalainekest, nagu kolmandal kevadkuul sageli plaanis on.

Kokkuvõttes peaks tulema üpris tavaline lehekuu. (vt www.emhi.ee).